

ΘΕΜΑ: «Ολυμπιακοί αγώνες - Εκεχειρία»
6^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΛΑΜΙΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Τσιάμη Ευαγγελία
Συνεργάτες εκπαιδευτικοί: Εικαστικά: Τσιαρτανίδης Αχιλλέας,
Μουσική: Κατεβάτη Μαρία, Κίνηση: Ζαφείρη Αικατερίνη
Τάξη Β²

Πρόλογος

Στα πλαίσια του καινοτόμου προγράμματος της Ευέλικτης Ζώνης που εφαρμόζεται στη 2η Εκπαιδευτική Περιφέρεια Π.Ε. Ν. Φθιώτιδας από επτά (7) σχολεία σε σύνολο είκοσι πέντε (25), οι μαθητές του Β1 του 12/θέσιου 6ου Δημ. Σχολείου Λαμίας με κριτήρια δυο βασικές αρχές της Ευέλικτης Ζώνης, δηλαδή, την αρχή της ελεύθερης συλλογικής επιλογής και την αρχή της ποικιλίας, επέλεξαν το θέμα: Ολυμπιακοί Αγώνες – Εκεχειρία.

Η εν λόγω καινοτομία βασίζεται στη διαθεματική προσέγγιση της γνώσης, προωθεί την ανάπτυξη σχεδίων εργασίας, την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και ενισχύει τη δημιουργική και διερευνητική μάθηση και την κριτική σκέψη.

Οι μαθητές καλούνται να αντιμετωπίσουν καταστάσεις του άμεσου ενδιαφέροντός τους και να τις διαπραγματευτούν στα πλαίσια μιας ισότιμης επικοινωνιακής σχέσης. Η Ευέλικτη Ζώνη ουσιαστικοποιεί το ρόλο του εκπαιδευτικού. Τον μετατρέπει σε συνερευνητή, συνεργάτη, καθοδηγητή και σχεδιαστή. Του προσδίδει αυτονομία και κύρος.

Ο μαθητής, από παθητικός δέκτης, γίνεται πρωταγωνιστής στη διαδικασία κατάκτησης της γνώσης, ενώ το σχολείο αγγίζει το στόχο του στη πράξη.

Ανοίγεται στην κοινωνία και προσφέρει δυνατότητες για την ολόπλευρη ανάπτυξη του μαθητή.

Ένα χρέος προς τη μαθητιώσα νεολαία της χώρας μας, που πρέπει να ξεπληρώσουμε με ευχαρίστηση.

Λαμία, Μάρτιος 2004
Χρήστος Δελημπούρας
Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε

Εισαγωγή

Η πιο μεγάλη στιγμή για την Ελλάδα έφτασε. Η χώρα μας ανέλαβε την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων. Μετά το 1896 το Ολυμπιακό Ιδεώδες, το Αρχαίο Πνεύμα Αθάνατο επιστρέφει στον τόπο του.

Η διαφήμιση του σπουδαιότερου αθλητικού γεγονότος του πλανήτη μας είναι πολύ μεγάλη.

Οι μαθητές ακούνε, ανησυχούν, θέλουν να μάθουν περισσότερα.

Γίνεται συζήτηση και με την βοήθειά μου επιλέγουμε το θέμα.

«ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ - ΕΚΕΧΕΙΡΙΑ»

1. Επιλογή του θέματος

Ερεθίσματα επιλογής

Το μάθημα της Ολυμπιακής Παιδείας που γίνεται στο σχολείο μας.

- Ένα κολλάζ που φτιάχνουν οι μαθητές μου στο μάθημα των εικαστικών για τα Ολυμπιακά Αθλήματα.
- Ο καθημερινός ‘βομβαρδισμός’ από τα Μ.Μ.Ε για τα Ολυμπιακά Έργα και την

πορεία της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων.

2. Προετοιμασία

- Ενημέρωση του Σχολικού Συμβούλου, που είναι υπεύθυνος για την εφαρμογή της ΕΥΕΛΙΚΤΗΣ ΖΩΝΗΣ στο σχολείο μας.
- Ενημέρωση των γονέων.

3. Σχεδιασμός του προγράμματος

Χρόνος:

Προτεινόμενη διάρκεια 6-8 δίωρα

4. Καθορισμός στόχων

Κάθε φορά γνωρίζω 'γιατί το κάνω αυτό'

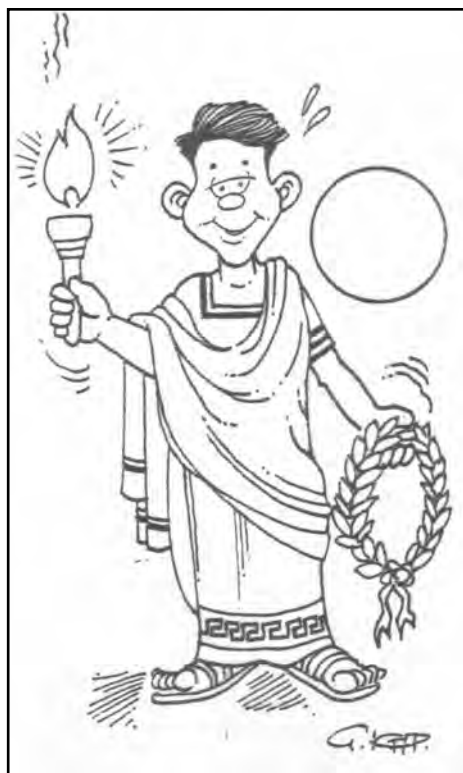
4.1 Γενικοί Στόχοι

Να μάθουν τα παιδιά για τους Ολυμπιακούς Αγώνες (τόπο και χρόνο διεξαγωγής των, από που ξεκίνησαν, ποια αθλήματα γίνονταν, ποια τα έπαθλα, τι είναι η ολυμπιακή φλόγα, οι ιέρειες, ο λαμπαδοδρόμος, ποιοι έπαιρναν μέρος, ποιοι τους οργάνωναν – εκχειρία).

5. Υλικό

- Τα παιδιά κάτω από την δική μου καθοδήγηση φέρνουν φωτογραφίες από αποκόμματα εφημερίδων, περιοδικά, σχετικά με το θέμα (ΚΟΛΑΖ).
- Παρακολουθούν VIDEO με τα Ολυμπιακά Αθλήματα, βιώνουν την βράβευση των αθλητών με ένα κλωνάρι ελιάς.
- Παρακολουθούν ένα μάθημα Ολυμπιακής Παιδείας που γίνεται στο σχολείο μας στις μεγάλες τάξεις.

6. Υποενότητες

6.1 Γλώσσα

- Γραμματική προσέγγιση
- Ενικός – Πληθυντικός
- Ουσιαστικά – Γένη ουσιαστικών
- Αναγνωστική εξάσκηση
- Σκέφτομαι και γράφω
- Γράφουν ποιήματα

6.2 Μαθηματικά

- Έννοια κύκλου
- Προβλήματα πρόσθεσης – αφαίρεσης

6.3 Μελέτη Περιβάλλοντος

- Γνωρίζω την Αρχαία Ολυμπία
- Μεταφορές

6.4 Μουσική

- Διδασκαλία του Ολυμπιακού Ύμνου από την Μουσικό του Σχολείου μας κ. Κατεβάτη Μαρία

6.5 Κίνηση

- Με αφορμή τον ύμνο ακολούθησε η κίνηση με την κυρία της Ολυμπιακής Παιδείας κα. Αντιγόνη Ζαφείρη, με απώτερο σκοπό την δραματοποίηση.
- Αναπαράσταση των αθλημάτων.

Στα πλαίσια αυτής της δραματοποίησης θα ακολουθήσουν κατασκευές σχετικά με το θέμα, για την ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ της ενότητας σε συνδιδασκαλία με τον συνάδελφο κ. Αχιλλέα Τσιαρτσιανίδη.

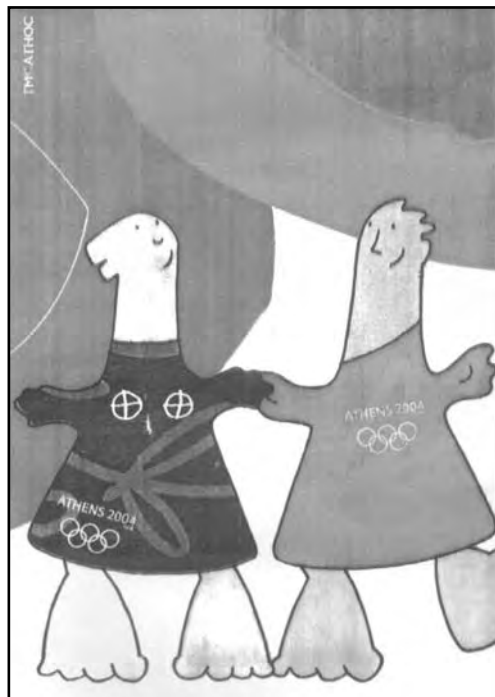

7. Παρουσίαση της ενότητας

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες ξεκίνησαν από την Αρχαία Ολυμπία. Γίνονται κάθε 4 χρόνια σε διαφορετικές χώρες.

Η Ολυμπιακή Φλόγα κάνει ένα μεγάλο ταξίδι στις πέντε ηπείρους. Φέτος θα γίνουν στην Αθήνα. Θα έρθουν πολλοί αθλητές, απ' όλα τα μέρη του κόσμου.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες περιλαμβάνουν πολλά αγωνίσματα. Ακόντιο, δρόμο, δισκοβολία, πυγμαχία, πάλη. Παλιά το μετάλλιο των αθλητών ήταν ένα κλαδί ελιάς, ενώ σήμερα έχουμε τρία μετάλλια: χρυσό, ασημένιο, χάλκινο.

ΘΕΜΑ: «Η Λιβαδειά με τα μάτια των παιδιών»
8^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΛΙΒΑΔΕΙΑΣ
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: *Τσίκας Αρσένης*
Τάξη ΣΤ΄

Στόχοι

Οι στόχοι εκτός από την γενική και την τοπική ιστορία αφορούν τις θεματικές περιοχές των μαθημάτων της ελληνικής γλώσσας, της Μελέτη Περιβάλλοντος, της Γεωγραφίας, της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής και των Εικαστικών.

Βασικοί στόχοι είναι:

- Η γνώση για θέματα της ιστορίας μας (γενικής και τοπικής).
- Να μελετήσουν και να μάθουν το “χθες” της πόλης τους για να κατανοήσουν τα προβλήματα του σήμερα.
- Η καλλιέργεια της αγάπης για την πόλη και την πατρίδα, παράλληλα με το σεβασμό προς τις πατρίδες των άλλων.
- Η καλλιέργεια του σεβασμού και της εκτίμησης των συλλογικών προσπαθειών των ανθρώπων που έζησαν παλιότερα στην πόλη.
- Το βίωμα μέσα στην ομάδα των αξιών της συνεργασίας, της αλληλεγγύης και της αλληλοβοήθειας.
- Η εξάσκηση και η συνεργασία στις διαδικασίες ενεργητικής ακρόασης, ομιλίας και συζήτησης.
- Να μάθουν για τη ζωή, τις ασχολίες, τις συνήθειες των ανθρώπων της εποχής εκείνης.
- Να γνωρίσουν την παλιά τεχνολογία και τις τεχνικές απόψεις που εφαρμόστηκαν στον τόπο μας, καθώς και την εξέλιξή τους.
- Να ευαισθητοποιηθούν και να δημιουργηθεί στα παιδιά η ανάγκη να είναι γνώστες του πολιτισμού τους και να είναι ικανά να δώσουν τις δικές τους προτάσεις προωθώντας τον πολιτισμό της πόλης τους.

- Να τονώσουμε τις κλασσικές αρχές της αυτενέργειας και της εποπτικότητας.
- Να συνηθίσουν στην ανακάλυψη, τη συλλογή, την παρατήρηση και την ταξινόμηση των ιστορικών πηγών.
- Να συνδέσουν το παρελθόν με το παρόν μέσα από τη μελέτη του άμεσου τοπικού περιβάλλοντος.
- Να διεγερθεί η φαντασία τους και να προκληθεί το αυθόρμητο ενδιαφέρον τους για το παρελθόν.
- Να εκτιμήσουν τα παιδιά τη λαϊκή παράδοση και να αποκτήσουν εμπειρίες.
- Να καλλιεργήσουν την κριτική και δημιουργική σκέψη.

Ειδικοί στόχοι που αφορούν το γλωσσικό μάθημα

- Να αποσαφηνίσουν τις εννοιολογικές διαφορές συναφών λέξεων που περιλαμβάνονται στο θέμα τους.
- Να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους με καινούριες λέξεις και εκφράσεις της νεοελληνικής γλώσσας.
- Να ασκηθούν στη δημιουργία γραπτού κειμένου που να αναφέρεται σε συγκεκριμένο θέμα.

- Να καλλιεργήσουν την ικανότητα ανάλυσης και σχολιασμού εικόνων, φράσεων, τραγουδιών.
- Να εξοικειωθούν με τη διαδικασία έρευνας και άντλησης στοιχείων και πληροφορι-

- ών καθώς και με τον τρόπο αξιοποίησης αυτών.
- Να καλλιεργήσουν τον προφορικό λόγο και τη διαλογική συζήτηση (συνεντεύξεις).

Ειδικοί στόχοι που αφορούν την κοινωνική και πολιτική αγωγή

- Να συνειδητοποιήσουν τον τρόπο που λειτουργεί η τοπική αυτοδιοίκηση στον τόπο μας.

Ειδικοί στόχοι που αφορούν την γεωγραφία

- Να παρατηρήσουν στον παγκόσμιο, τον ευρωπαϊκό και τον ελληνικό χάρτη τη θέση της Λιβαδειάς.

Ειδικοί στόχοι που αφορούν τα εικαστικά

- Να εκφραστούν δημιουργικά μέσα από την εικονογράφηση - σχεδιαγράφηση της πόλης.
- Να ασκηθούν στο σχεδιασμό χαρτών και διαφανειών.

Εφαρμογή οργάνωση

Στάδιο 1ο:

Προβληματισμός και καταιγισμός ιδεών.

Δημιουργήσαμε μια «αράχνη» για να καταγράψουμε τους προβληματισμούς και τις ιδέες μας για την επεξεργασία του θέματος με αφορμή την πρόταση του προγράμματος Μελίνα.

- Μυθολογία και Ιστορία

Μύθοι, μυθολογικοί ήρωες, ιστορικά γεγονότα, προσωπικότητες κ.ά.

- Φυσικό Περιβάλλον

Χλωρίδα, πανίδα κ.ά.

- Λαϊκός Πολιτισμός

Δημοτικά τραγούδια, έθιμα, τοπικά προϊόντα, παλιά επαγγέλματα κ.λ.π....

- Προφορική Ιστορία
Συζητήσεις με καθημερινούς ανθρώπους, συνεντεύξεις με ειδικούς, κ.ά.

- Κτιστό Περιβάλλον
Μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικά κτίρια κ.λ.π.
- Καθημερινή ζωή
Ασχολίες, οικονομικές, πολιτιστικές δραστηριότητες των κατοίκων. Οι αγορές.

Σύλλογος διδασκόντων

Ανακοινώθηκε η απόφαση αυτή στο σύλλογο των διδασκόντων του σχολείου, ζητήθηκε η συναίνεση και αναζητήθηκαν δυνατότητες συνεργασίας.

Σύλλογος γονέων και κηδεμόνων

Ενημερώθηκαν οι γονείς για το πρόγραμμα, ζητήθηκε η συμπαράσταση και η συναίνεση για τη συμμετοχή των παιδιών τους στις εξόδους που θα πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του προγράμματος, προσκλήθηκαν στο σχολείο για πληρέστερη ενημέρωση. Επίσης ζητήθηκε η συνεργασία και η βοήθεια του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων.

Ο ρόλος του δασκάλου

Ο ρόλος του δασκάλου θα είναι ενθαρρυντικός - καθοδηγητικός. Θα βοηθά τους μαθητές στις προσπάθειές τους, θα τους καθοδηγεί στην αναζήτηση πληροφοριών. Προτρέπει τα παιδιά να παίζουν ένα παιχνίδι ρόλων. Να γίνουν δημοσιογράφοι και να ξεκινήσουν την έρευνα.

Στάδιο 2ο

Συλλογή υλικού πληροφοριών και σχεδιασμός των δραστηριοτήτων

Τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες. Δημιουργήθηκαν ανομοιογενείς ομάδες εργασίας, σύμφωνα με το συνεργατικό σύστημα κοινωνικής οργάνωσης, για να βοηθηθούν και οι “αδύνατοι μαθητές”, να αμβλυνθούν οι διαφορές μέσα στην τάξη, αλλά και γιατί έχει αποδειχθεί ότι ένα τέτοιο σύστημα οργάνωσης της τάξης, βοηθά στο να αναπτυχθούν καλύτερα όλοι οι μαθητές στον κοινωνικό και νοητικό τομέα. Οι ομάδες αυτοοργανώνονται, αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες, αποφασίζουν με ποιο τρόπο θα δουλέψουν, πώς θα καταγράψουν τις πληροφορίες. Μοιράζονται αρμοδιότητες και ζητούν τη βοήθεια του δασκάλου τους όταν είναι απαραίτητο. Κάποιες φορές η τάξη λειτουργεί σαν μια ομάδα και ασχολείται με γενικές δραστηριότητες.

- Συλλογή πληροφοριών για την ιστορική πορεία του τόπου τους από τα αρχαία χρόνια ως σήμερα και σχετικούς μύθους από βιβλία, εγκυκλοπαίδειες, περιοδικά, συνεντεύξεις με ειδικούς.

- Καταγραφή του φυσικού περιβάλλοντος – ποτάμια, βουνά, χλωρίδα με αναφορά σε αρωματικά φυτά και βότανα και στη χρήση τους, φαράγγι.
- Καταγραφή ηθών και εθίμων, ιδιαίτερες παραδόσεις (δημοτικά τραγούδια, τοπικές ενδυμασίες, υφαντά, διατροφικές συνήθειες, τοπικά προϊόντα, παλιά επαγγέλματα).
- Συνεντεύξεις με επαγγελματίες, τεχνίτες, ανθρώπους των γραμμάτων και των τεχνών.
- Συγκέντρωση πληροφοριών για το Μαντείο, κάστρο, γέφυρα, παλιό σχολείο, παλιά και νέα αρχιτεκτονική, μνημεία.
- Επίσκεψη στο Δημαρχείο, στο Ιστορικό και Εθνολογικό Μουσείο, Βιβλιοθήκη, Κάστρο, Μορφωτικός Σύλλογος, Ραδιοφωνικός σταθμός, τοπική εφημερίδα.
- Συλλογή παλιών φωτογραφιών της πόλης μας.

- Οδοιπορικό στους δρόμους της πόλης και συγκέντρωση πληροφοριών για τις προσωπικότητες που έδωσαν τα ονόματα τους στις οδούς της πόλης.

Στάδιο 3ο

Υλοποίηση των δραστηριοτήτων

Η γωνιά των τοπικών συγγραφέων, ποιητών και ζωγράφων

Δημιουργήσαμε μια γωνιά με φωτογραφίες και βιβλία την οποία χρησιμοποιήσαμε ως σημείο αναφοράς στις συζητήσεις και τους προβληματισμούς μας.

Τα παιδιά γράφουν ποιήματα και παραμύθια για τη Λιβαδειά

Δημιουργία χάρτη – οδηγό της πόλης

Ζωγράφισαν ό,τι τους έκανε εντύπωση από τις επισκέψεις και τις δραστηριότητές τους

Συλλογή φυτών της περιοχής μας (φυτολόγιο)

Στάδιο 4ο:

Παρουσίαση της δράσης μας

Με τη λήξη του προγράμματος οι μαθητές παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της δράσης τους στο σχολείο, δήμαρχο, βιβλιοθήκη Λιβαδειάς, Μορφωτικό Σύλλογο, γονείς.

Στάδιο 5ο:

Αξιολόγηση του σχεδίου εργασίας

Τα παιδιά εξέφρασαν τα συναισθήματά τους, τις εντυπώσεις τους, τις παρατηρήσεις τους, τις δυσκολίες που συνάντησαν κατά την επεξεργασία του θέματος και την μεταξύ τους συνεργασία και εντόπισαν τις παραλείψεις τους και έκαναν την αυτοκριτική τους.

Λιβαδειά το 1899

Λιβαδειά το 2000

Κολάζ από τους μαθητές της ΣΤ' τάξης

ΘΕΜΑ: «Δημοτικά τραγούδια»
12/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΛΟΥΤΡΩΝ ΑΙΔΗΨΟΥ Ν. ΕΥΒΟΙΑΣ
Σχολικός Σύμβουλος: Παπαγεωργίου Γεώργιος
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Φώτου Βασιλική
Τάξη Ε΄

Ιστιαία, Μάρτιος 2004

Το σχολικό έτος 2003-2004 λειτούργησαν με πρόγραμμα Ευέλικτης Ζώνης στην περιφέρειά μας 14 Σχολεία σε σύνολο 42. Τα παρακάτω σχέδια εργασίας είναι η τρανή απόδειξη της υιοθέτησης από πλευράς εκπαιδευτικών και μαθητών των εναλλακτικών μεθόδων διδασκαλίας και μάθησης, της σύνδεσης από τους μαθητές της σχολικής γνώσης με την καθημερινή ζωή και τη διαθεματική προσέγγιση της γνώσης και το ότι αξιοποίησαν τις αρχές, τους στόχους και τη μεθοδολογία των ΔΕΠΠΣ και ΑΠΣ.

Το πιο σημαντικό όμως είναι ότι οι μαθητές συμμετείχαν ενεργά στη διερεύνηση των παραπάνω θεμάτων και ενίσχυσαν τη κριτική τους σκέψη. Επιπλέον οι μαθητές έμαθαν να συνδυάζουν αυτοκυριαρχία και εξωτερική δράση.

Έμαθαν να εργάζονται σε ομάδες, να αποδέχονται ο ένας τον άλλο, να επικοινωνούν, έγιναν ερευνητές και “έμαθαν πως να μαθαίνουν”.

Τηρήθηκαν οι βασικές αρχές πραγματοποίησης ενός σχεδίου εργασίας δηλαδή στοχοθεσία, ο σχεδιασμός, η εκτέλεση και η αξιολόγηση. Οι εκπαιδευτικοί ενεπλάκησαν στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση του προγράμματος των σχεδίων εργασίας και καθοδήγησαν επάξια τους μαθητές τους.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω και να συγχαρώ για την προσπάθεια που κατέβαλαν στην υλοποίηση των σχεδίων εργασίας τις δασκάλες: Βασιλική Φώτου του 12/Θ Δημοτικού Σχολείου Λουτρών Αιδηψού και τη Νεκταρία Σκουρτανιώτου του 3/Θ Δημοτικού Σχολείου Αγίου.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τους Δ/ντές, τους δασκάλους αλλά και τους υπόλοιπους φορείς αυτών των Σχολείων για την στήριξη που τους παρείχαν.

Τέλος θα ήθελα να συγχαρώ τους κύριους συντελεστές της υλοποίησης αλλά και της επιτυχίας των σχεδίων εργασίας δηλαδή τους μαθητές των τάξεων την Ε΄ και Γ, Δ΄ αντίστοιχα.

Ο Σχολικός Σύμβουλος
της 4^{ης} Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Νομού Ευβοίας
Γεώργιος Π. Παπαγεωργίου

Παρουσίαση ενότητας: «Ακριτικά Τραγούδια»

Περιεχόμενα

- I. Αιτιολόγηση επιλογής του θέματος
- II. Επιμέρους θέματα – Ενότητες
- III. Χρόνος πραγματοποίησης του προγράμματος
- IV. Στόχοι – Σκοποί

Αιτιολόγηση επιλογής του θέματος

Με αφορμή τις γιορτές των Χριστουγέννων έγινε η εισαγωγή στο θέμα από ένα αγαπημένο μονοπάτι των παιδιών: τα Κάλαντα. Οι μαθητές έδειξαν προθυμία να γνωρίσουν κι άλλα Κάλαντα, εκτός απ' αυτά που διάβασαν στο Ανθολόγιο. Έτσι δόθηκε η ευκαιρία να εξηγήσουμε ότι αυτά εντάσσονται στην «οικογένεια» των Δημοτικών Τραγουδιών. Στην ερώτησή μου αν ήθελαν να γνωρίσουν κι άλλα είδη Δημοτικών Τραγουδιών, η απάντηση ήταν θετική.

Η επιλογή του θέματος έγινε «κόντρα στους καιρούς» μιας και τα Δημοτικά Τραγούδια στις μέρες μας «έχουν ντυθεί με το νεκρικό ένδυμα του κειμηλίου». Φιλοδοξία μας είναι να τα ξαναπλησιάσουμε, για να ανακαλύψουν τα παιδιά τους «αδαπάνητους θησαυρούς που κρύβουν».

Επιμέρους θέματα – ενότητες

Η ενότητα «Δημοτικά Τραγούδια» χωρίζεται στις εξής υποενότητες:

- A. Κάλαντα
- B. Παραλογές
- Γ. Ακριτικά
- Δ. Ιστορικά
- E. Κλέφτικα
- Στ. Νανουρίσματα
- Z. Ερωτικά
- H. Λιανοτράγουδα
- Θ. Μοιρολόγια
- I. Της ξενιτιάς

Χρόνος πραγματοποίησης του προγράμματος

Το σχολείο μας έχει ενταγμένη μέσα στο Ωρολόγιο Εβδομαδιαίο Πρόγραμμα την

Ευέλικτη Ζώνη με μια ώρα την εβδομάδα για την Πέμπτη Τάξη.
Προβλέπεται μέγιστη διάρκεια του προγράμματος: τρεις μήνες

Στόχοι – σκοποί

Οι μαθητές:

- Να γνωρίσουν την ασύγκριτη ομορφιά των Δημοτικών Τραγουδιών.
- Να κατανοήσουν ότι τα Δημοτικά Τραγούδια, γνήσια δημιουργήματα της λαϊκής ψυχής, ζωντανεύουν όλες τις τραγωδίες, τα βάσανα, τις χαρές, τις συμπληγάδες της μακραίωνης ιστορίας του Έθνους.

Ενότητα: «ακριτικά τραγούδια»

Περιεχόμενα

- Στόχοι – Σκοποί
- Δραστηριότητες
- Διαθεματική προσέγγιση των μαθημάτων
- Συνεργασία με πρόσωπα
- Αξιολόγηση
- Βιβλιογραφία

Σκοποί – Στόχοι

Οι μαθητές:

- Να γνωρίσουν το ιστορικό πλαίσιο μέσα στο οποίο δημιουργήθηκαν τ' ακριτικά τραγούδια.
- Να καταλάβουν την ξεχωριστή λογοτεχνική τους αξία μέσα στην (ηρωική) ποίηση.
- Να κατανοήσουν ότι είναι αδιαφιλονίκητα πνευματικά κτήματα του λαού, ο οποίος έβαλε σ' αυτά την ψυχή του, σφράγισε τον πόνο του, τα πλούτισε με τη φαντασία του, θεοποίησε τους ήρωές του.

- Να νιώσουν ότι τα ακριτικά τραγούδια αποτελούν αναλλοίωτη συνέχεια του ηρωικού μεγαλείου του Έθνους.

Δραστηριότητες

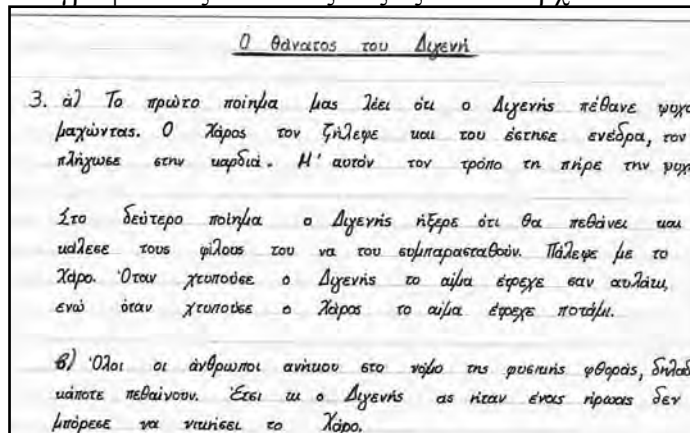
Η προσέγγιση του θέματος πραγματοποιήθηκε με την παράδοση, από τη δασκάλα, του μαθήματος της Ιστορίας: «Ακρίτες και Ακριτικά τραγούδια». Έγινε εκτενής αναφορά στο θεσμό της φύλαξης των συνόρων της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας και στη σημαντική επίδραση που άσκησαν στην ψυχή του λαού οι ακρίτες με την παλικαριά τους. Στη συνέχεια διαβάστηκε το ποίημα του Κωστή Παλαμά «Διγενής» κι ακούστηκε μελοποιημένο. Επίσης διαβάστηκαν δυο ακριτικά τραγούδια από το βιβλίο της Ιστορίας και σχολιάστηκαν οι σχετικές εικόνες.

Μοιράστηκαν στους μαθητές φωτοτυπίες με ακριτικά τραγούδια. Αφού χωρίστηκαν σε έξι ομάδες των τριών ατόμων κλήθηκαν ν' απαντήσουν σε σχετικές ερωτήσεις:

Α' ομάδα

Τραγούδια: «Η αρπαγή της γυναίκας του Διγενή», «Ο γιος της χήρας».

- 1) Εντοπίστε στ' ακριτικά τραγούδια τους στίχους που αναφέρονται στις ειρηνικές στιγμές των ακριτών. Γράψτε με δικά σας λόγια τι κάνουν οι ήρωες.
- 2) Να βρείτε και να γράψετε τις σύνθετες λέξεις που υπάρχουν στα τραγούδια.

Β' ομάδα

Τραγούδια: « Ο θάνατος του Διγενή», « Ο θάνατος του Διγενή» (κρητική παραλλαγή)

- 1) Πώς πεθαίνει ο Διγενής στ' ακριτικά τραγούδια;
- 2) Τι συμβολίζει ο θάνατος του Διγενή και κάθε ήρωα;

Γ' ομάδα

Τραγούδια: «Η αρπαγή της γυναίκας του Διγενή», «Ο γιος της χήρας», «Το μικρό βλαχόπουλο».

- 1) Ποιος είναι ο ρόλος του αλόγου στ' ακριτικά τραγούδια που διαβάσατε;
- 2) Ποιο παράξενο στοιχείο συναντάμε;
- 3) Υπογραμμίστε κι αναφέρετε μερικά επίθετα για τα' άλογα.
- 4) Παραλληλίστε τ' άλογα της Ιλιάδας με τ' άλογα των ακριτικών τραγουδιών.

Δ' ομάδα

Τραγούδι: « Ο Διγενής κι ο Καούρος»

- 1) Ανιχνεύστε τα θρησκευτικά στοιχεία του τραγουδιού.
- 2) Τι συμπεραίνετε για τη θρησκευτική πίστη του Διγενή.

Ε΄ ομάδα

Τραγούδια: «Ο θάνατος του Διγενή», «Ο θάνατος του Διγενή» (κρητική παραλλαγή)

- 1) Ποια είναι τα κατορθώματα του Διγενή; Να τα αναφέρετε με δικά σας λόγια.
- 2) Μπορείτε να παραλληλίσετε το Διγενή με τον Αχιλλέα; (Ραψωδία Υ, στίχοι 490 – 494, Ραψωδία Φ, στίχοι 17 – 21)
- 3) Μπορείτε να παραλληλίσετε το Διγενή με άλλους ήρωες από τη μυθολογία και την ιστορία;

Στ΄ ομάδα

Τραγούδια: «Ο θάνατος του Διγενή», «Φίλοι καλωσορίσατε»

- 1) Να γράψετε τα χαρακτηριστικά των δημοτικών ακριτικών τραγουδιών.

Στο τέλος κάθε ομάδα, αφού εκπόνησε την εργασία της, την ανακοίνωσε στην τάξη.

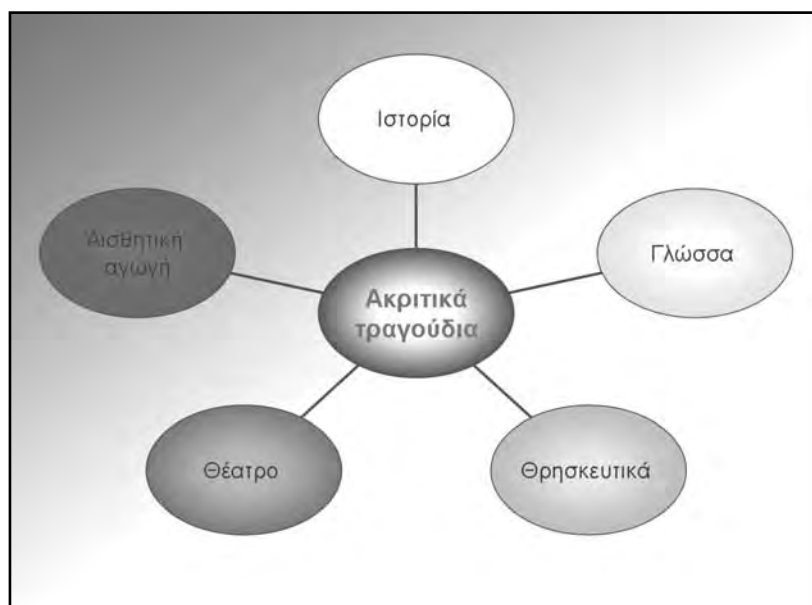
Ακούστηκε αυθεντικό μελοποιημένο ακριτικό τραγούδι: «Ο Διγενής ψυχομαχεί» σε εκτέλεση Νίκου Ξυλούρη.

Τα παιδιά ζωγράρισαν θέματα από την ακριτική ζωή.
Επίλογος της ενότητας αυτής ήταν η γραφή από τα παιδιά διαλόγων με θέμα: «Ο

Διγενής κι ο Χάροντας» και αφού επιλέχτηκε ο καλύτερος, ακολούθησε η δραματοποίησή του από δυο μαθητές.

Διαθεματική Προσέγγιση

Το σχέδιο επιχειρεί να δείξει την εμπλοκή των μαθημάτων:

Γλώσσα

- Καλλιέργεια προφορικού και γραπτού λόγου.
- Εντοπισμός στίχων και λέξεων στα τραγούδια βάσει των ερωτήσεων
- Σύνταξη περίληψης

Θρησκευτικά

- Ανίχνευση του θρησκευτικού συναισθήματος των Ακριτών
- Κατανόηση της ανάγκης του ανθρώπου (ακόμα και του ήρωα) για προσευχή και επίκληση της βοήθειας του Θεού σε δύσκολες στιγμές.

Ιστορία

- Ένταξη των ακριτικών τραγουδιών στο ιστορικό πλαίσιο
- Στοιχεία από τη ζωή και τα κατορθώματα των Ακριτών
- Κατανόηση της σημαντικής συμβολής τους στη φρούρηση των συνόρων της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας

Αισθητική αγωγή

- Έκφραση και υλοποίηση των νοερών παραστάσεων που αποκτήθηκαν
- Καλλιέργεια των ικανοτήτων των μαθητών στη ζωγραφική
- Γνωριμία με τη μουσική παράδοση της πατρίδας μας

Θέατρο

- Ενθάρρυνση για συγγραφή διαλόγων
- Απελευθέρωση, φαντασία, ψυχαγωγία

Συνεργασία με πρόσωπα - ευχαριστίες

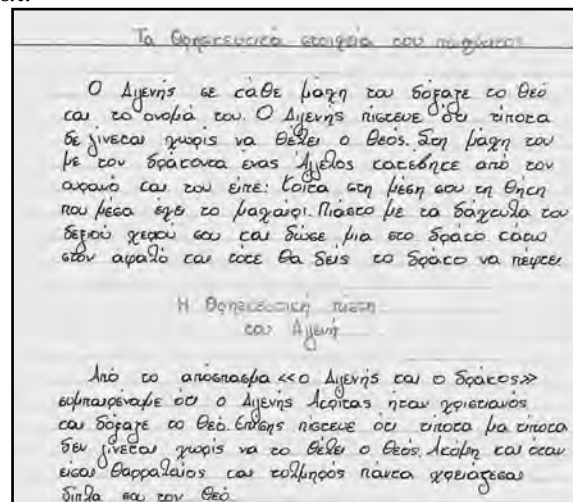
Επικοινωνία με την τραγουδίστρια Δημοτικών Τραγουδιών Δόμνα Σαμίου.

Ευχαριστούμε θερμά το Σχολικό Σύμβουλο κ. Γ. Παπαγεωργίου για την αμέριστη στήριξη και συμβολή στην προσπάθειά μας.

Αξιολόγηση

Το δημοτικό τραγούδι είναι ένα αθάνατο δημιούργημα του ελληνικού λαού. Διαύγεια, επιγραμματική συντομία, πλαστική δύναμη, λεβεντιά, αγάπη για τη ζωή, γαλήνιο αντίκρισμα του θανάτου, ελπίδα, φλόγα για την ελευθερία είναι ζωντανά χαρίσματα μιας τέχνης που φανερώνεται σ' όλο το μεγαλείο της από τον καιρό του Ομήρου. Ένας λαός που σέβεται την ιστορία του πρέπει να συνειδητοποιήσει τη σημασία αυτού του πολιτιστικού φορτίου. Κατά συνέπεια η προσπάθεια προσέγγισης ενός τέτοιου θέματος είναι δύσκολη γιατί επιχειρείται να ξεσκεπαστεί ο μουσικός παλμός της εθνικής ψυχής, το φως, το χρώμα, η ιδιοτυπία της. Και το εγχείρημα δυσκολεύει ακόμη περισσότερο γιατί οι μαθητές, οι σκαπανείς αυτού του έργου, καλούνται να ανακαλύψουν τους θησαυρούς των Δημοτικών Τραγουδιών μέσα σ' ένα τοπίο αποθαρρυντικό. Είναι αλήθεια ότι στις μέρες μας δεν διαβάζεται η δημοτική ποίηση ούτε ακούγονται δημοτικά τραγούδια παρά σε ελάχιστες περιπτώσεις. Ακόμα και η «έθνικ μουσική που είναι παγκόσμια μόδα δεν έχει ενσωματώσει το δημοτικό ήχο». Υπήρχε, λοιπόν, κίνδυνος να χαρακτηριστούν τα δημοτικά τραγούδια μουσειακό είδος. Γι' αυτό προς αποφυγή αυτού του σκοπέλου, η προσπάθειά μας επικεντρώθηκε στο να αναδείξουμε θέματα – έννοιες που αγγίζουν διαχρονικά την ανθρώπινη ψυχή όπως: η αγάπη για τη ζωή, ο έρωτας, η ειρήνη, ο πόλεμος, η θρησκεία, ο πόνος του αποχωρισμού, η νιότη, τα γηρατειά, ο θάνατος. Ασφαλώς δεν παραλείψαμε να αναφέρουμε την ιδιομορφία της δημοτικής τέχνης στο ιστορικό και λογοτεχνικό γίνεσθαι.

Οι μαθητές, λοιπόν, συνειδητοποιώντας την αλήθεια των δημοτικών τραγουδιών ξεκίνησαν με ενθουσιασμό αυτό το ταξίδι της αυτογνωσίας, όπου στους διάφορους

σταθμούς του γνώρισαν την ψυχή της ελληνικής φυλής σ' όλα τα φανερώματά της. Οι εμπειρίες που αποκόμισαν με τη συμμετοχική και δημιουργική εργασία, την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, του προβληματισμού, της διαλεκτικής αντιπαράθεσης, ανανέωσαν την εκπαιδευτική πράξη και προσέδωσαν νόημα στη σχολική γνώση. Έτσι οι στόχοι για αναβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου επιτεύχθηκαν μέσα στα πλαίσια της Ευέλικτης Ζώνης, χωρίς την οποία η πραγματοποίησή της θα ήταν ανέφικτη ή αποσπασματική.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Με λογισμό και μ' όνειρο – Ανθολόγιο, ΟΕΔΒ
- Στα βυζαντινά χρόνια – Ιστορία Ε΄ τάξης, ΟΕΔΒ
- Εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος – Larousse
- Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια, Παύλου Δρανδάκη
- Ιλιάδα, Ομήρου, ΟΕΔΒ
- Δημοτικά Τραγούδια, CLAUDE FAURIEL, εκδόσεις Ελληνική Παιδεία
- Τα Δημοτικά μας Τραγούδια, Γιώργου Ιωάννου, εκδόσεις Ερμής
- Εκλογαί από τα τραγούδια του ελληνικού λαού, Νικολάου Πολίτη, Αθήνα 2002
- Η Νεοελληνική λογοτεχνία, Π. Καλοδίκη, εκδόσεις Gutenberg
- Νέα Εστία, Αφιέρωμα στο Δημοτικό Τραγούδι, τόμος 154^{ος}, Δεκέμβριος 2003
- Ακριτικά, Βασίλη Μάκη, εκδόσεις Επικαιρότητα
- Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, Mario Vitti, εκδόσεις Οδυσσεάς
- Ιστορία της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, Α. Vasiliev, εκδόσεις Μπεργκάδη
- Η διδασκαλία των Ομηρικών Επών με τη βοήθεια των Δημοτικών Τραγουδιών, Στάθη Αναστασιάδη, Θεσσαλονίκη 1977
- Το σχολείο και το σπίτι, περιοδικό, Ιούλιος 1992, τεύχος 353^ο
- Ελληνοχριστιανική αγωγή, τεύχος 507^ο, Ιανουάριος 2004
- Οδηγός για την εφαρμογή της Ευέλικτης Ζώνης – Βιβλίο για το Δάσκαλο, ΟΕΔΒ Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
- Ηλεκτρονικές πηγές (Internet)
- Ελληνική Δημιουργία, περιοδικό, τεύχος 105^ο, Αθήνα 1952

ΘΕΜΑ: «Από τα σπήλαια στους σύγχρονους ουρανοξύστες»
1^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΧΗΜΑΤΑΡΙΟΥ ΒΟΙΩΤΙΑΣ
Σχολικός Σύμβουλος: Δημοσθένης Λαθύρης
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Περσάκη Παναγιώτα
Τάξη Γ¹

Πρόλογος

Η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας, οι κοινωνικές εξελίξεις και απαιτήσεις, η φιλοξενία αλλοδαπών μαθητών στη χώρα μας, κατέστησαν επιτακτική την ανάγκη προσανατολισμού της σχολικής εργασίας σε νέα δεδομένα. Την ανάγκη αυτή έρχεται να καλύψει μια καινοτομία, η Ευέλικτη Ζώνη. Μια δραστηριότητα, που αλλάζει ριζικά τον τρόπο εργασίας στα Σχολεία, δίνοντας μια άλλη διάσταση στην εκπαίδευση. Απαντά στις όποιες προκλήσεις, πλουτίζει τη σχολική ζωή με νέα αντικείμενα και καθιστά το Σχολείο ανταγωνιστικό. Οι μαθητές δεν είναι πλέον παθητικοί δέκτες, μόνοι τους αποφασίζουν, ερευνούν, κατακτούν επιπλέον γνώσεις, πειραματίζονται, ανακαλύπτουν νέους τρόπους εργασίας, βιώνοντας έτσι την επιτυχία ή αποτυχία.

Με το θέμα: «Από τα σπήλαια στους σύγχρονους ουρανοξύστες» που επέλεξαν και υλοποίησαν οι μαθητές της Γ1 τάξης του 1ου Δημ. Σχ. Σχηματαρίου Βοιωτίας, επιτεύχθηκε: Οι μαθητές μας έμαθαν την ιστορική εξέλιξη της κατοικίας και συνάμα τη δημιουργία των πρώτων ανθρώπινων ομάδων. Γνώρισαν τα υλικά κατασκευής, αλλά και την κατοικία ως παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης και πολιτισμού μιας χώρας. Τέλος γεύτηκαν τους καρπούς της έρευνας και συνεργασίας.

Αξίζουν συγχαρητήρια στο διδακτικό προσωπικό του Σχολείου και ειδικά στη Δ/ντρια κ.Βουγέση Γεωργία, καθώς και στη δασκάλα της τάξης κ. Περσάκη Παναγιώτα που με περισσή αγάπη αγκάλιασαν αυτή την καινοτομία παρουσιάζοντας αξιόλογες εργασίες.

Δημοσθένης Λαθύρης
Σχολικός Σύμβουλος
4^{ης} Εκπαιδευτικής Περιφέρειας
Νομού Βοιωτίας.

Εισαγωγή

Η συνεχής μεταβολή των κοινωνικών, οικονομικών, επιστημονικών και πολιτιστικών συνθηκών δημιουργεί την αναγκαιότητα της συνεχούς αλλαγής του Αναλυτικού Προγράμματος. Η αναγκαιότητα αυτή ικανοποιείται μέσα από ευέλικτα προγράμματα που συνδυάζονται με τη διεπιστημονική - διαθεματική προσέγγιση.

Οι διαθεματικές προσεγγίσεις ευνοούν αφ' ενός την ολιστική θεώρηση των πραγμάτων και ενθαρρύνουν τον πειραματισμό, τη διαφοροποίηση, τη δημιουργικότητα, την πρωτοβουλία και τη φαντασία εκπαιδευτικών και μαθητών και αφ' ετέρου εξασφαλίζουν το χρονικό και μεθοδολογικό πλαίσιο για τη μελέτη θεμάτων που ξεκινούν από τα προσωπικά ενδιαφέροντα και την επικαιρότητα ή προκύπτουν ως άμεση αναγκαιότητα από τη σύγχρονη πραγματικότητα.

Κυρίως με τη διαθεματικότητα αποσκοπείται η δημιουργία μιας ανανεωτικής δυναμικής, η οποία θα αλλάξει εσωτερικά όλους τους τομείς της σχολικής ζωής.

Με βάση τις παραπάνω επιδιώξεις και προοπτικές προχωρήσαμε, στο Σχολείο μας, στην υλοποίηση του προγράμματος της Ε.Ζ. από το σχολικό έτος 2002-2003 και συνεχίζουμε κι εφέτος...

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε το Σχολικό Σύμβουλο κ. Λαθύρη Δημοσθένη για την αμέριστη υποστήριξη και συμπαράσταση που μας πρόσφερε στην εφαρμογή αλλά και

υλοποίηση αυτού του καινοτόμου Προγράμματος, που λέγεται Ευέλικτη Ζώνη.

Σχηματάρι, Μάρτιος 2004

Βουγέση Γεωργία

1. Επιλογή του θέματος

Η επιλογή του θέματος έγινε μέσα από συζήτηση που προέκυψε με αφορμή τις ενότητες του μαθήματος της Ιστορίας και της Μελέτης του Περιβάλλοντος, που αναφέρονται στην κατοικία του ανθρώπου. Επιλέχθηκε από τη μαθητική κοινότητα, διότι άγγιξε το ενδιαφέρον τους, η εξέλιξη της κατοικίας του ανθρώπου σε όλες τις φάσεις του πολιτισμού του και σε όλες τις χρονικές περιόδους της ζωής του.

2. Διάρκεια

Το πρόγραμμα διήρκεσε τρεις μήνες: Οκτώβριος - Δεκέμβριος 2003.

3. Διδακτικοί σκοποί και στόχοι

- α) Να γνωρίσουν οι μαθητές την ιστορική εξέλιξη της κατοικίας του ανθρώπου.
- β) Τα είδη των κατοικιών σε σχέση με την οικονομία και τη γεωγραφία.
- γ) Τους διάφορους τύπους κατοικιών του ελληνικού γεωγραφικού χώρου και άλλων λαών και πολιτισμών.
- δ) Να προσεγγίσουν οι μαθητές κείμενα στα οποία αναφέρονται επιστημονικοί, αρχιτεκτονικοί όροι.
- ε) Να μάθουν οι μαθητές, να λειτουργούν σε ομάδες.
- στ) Να γνωρίσουν τη χρήση των νέων τεχνολογιών για την άντληση πληροφοριών, τις οποίες θα οργανώνουν και θα ταξινομούν.
- ζ) Να μάθουν να αποδέχονται ευκολότερα τους συμμαθητές με πολιτισμικές διαφοροποιήσεις και μαθησιακές ιδιαιτερότητες.

4. Μεθοδολογία

Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε ήταν η ομαδοσυνεργατική.

5. Μέσα – Υλικό

Έγινε χρήση του διαδικτύου, της βιβλιοθήκης, περιοδικών, φωτογραφικής μηχανής και δημοσιογραφικού κασετόφωνου. Άντληση πληροφοριών από ειδικούς του αντικειμένου. Επισκέψεις σε χώρους που πωλούνται υλικά οικοδομών και σε χώρους εργασίας. Αγοράσαμε χαρτόνια, κόλλες γλασέ και βελουτέ, νερομπογιές, μαρκαδόρους, μολύβια, ψαλίδια, κόλες στικ, πηλό, γύψο, φελιζόλ, καλαμάκια κ.τ.λ. για την εικαστική παρουσίαση του θέματος.

6. Σχεδιασμός – Οργάνωση

Συγκρότηση τριών ομάδων των πέντε ατόμων με τη βοήθεια κοινωνιογράμματος. Κατασκευή εννοιολογικού χάρτη. Επιμερισμός του θέματος σε τέσσερις ενότητες. Ανάθεση ξεχωριστού αντικειμένου σε κάθε ομάδα, προκειμένου ν' αντλήσουν πληροφορίες. Άντληση πληροφοριών και συνεντεύξεις από αρχιτέκτονες και πολιτικούς μηχανικούς. Επισκέψεις – προγραμματισμένες - σε χώρους που πωλούνται υλικά οικοδομών, σε χώρους εργασίας (οικοδομή) και σε παραδοσιακές οικίες (καλύβες, παλαιά σπίτια). Οι ενότητες που χωρίστηκε το θέμα ήταν:

- Οι πρώτες κατοικίες του ανθρώπου.
- Οι σύγχρονες κατοικίες (οριζόντια – κάθετη δόμηση).

- Υλικά που χρησιμοποιήθηκαν και χρησιμοποιούνται για την κατασκευή της κατοικίας.
- Κατοικία – Οικονομία.

(Καλόβες Σαρακατσαναίων)

Απώτερη επιδίωξη της όλης δραστηριότητας ήταν όλοι οι σκοποί και στόχοι που τέθηκαν, να υλοποιηθούν μέσα από μια διαθεματική – διεπιστημονική προσέγγιση.

Σε ότι αφορά το μάθημα της Γλώσσας, οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με γλωσσικές δραστηριότητες, όπως μελέτη κειμένων, ανάγνωση ποιημάτων και γραφή από τους μαθητές ανάλογων κειμένων που έχουν σχέση με το θέμα (κατοικία). Από τη λαϊκή μας παράδοση, συγκεντρώθηκαν παροιμίες, τραγούδια και δοξασίες που αναφέρονται στην κατοικία.

(Αγροτόσπιτο)

Στο μάθημα των Μαθηματικών, μετρήσαμε το μήκος, το πλάτος και το ύψος ενός σπιτιού και μάθαμε τη μονάδα μέτρησης του μήκους (το μέτρο). Φτιάξαμε προβλήματα πρόσθεσης και πολλαπλασιασμού με τους ένοικους και τα διαμερίσματα μιας πολυκατοικίας κ.τ.λ.

Στη Μελέτη του Περιβάλλοντος, μιλήσαμε για την κατοικία του ανθρώπου και την εξέλιξή της με το πέρασμα των χρόνων. Μας δόθηκε η ευκαιρία μέσα από επισκέψεις να γνωρίσουμε και τα οικοδομικά υλικά. Ακόμα γνωρίσαμε και όλα τα επαγγέλματα που απαιτούνται για την ανέγερση μιας κατοικίας.

(Σύγχρονες κατοικίες)

Στο μάθημα της Ιστορίας, μιλήσαμε για τις κατοικίες των πρωτόγονων ανθρώπων.
Στα Εικαστικά, οι μαθητές έκαναν αναμείξεις χρωμάτων και ζωγράρισαν διάφορες κατοικίες. Κατοικίες απεικονίστηκαν και με κολάζ (καρτεπικόλληση). Σχεδιάστηκε η μακέτα μιας κατοικίας.

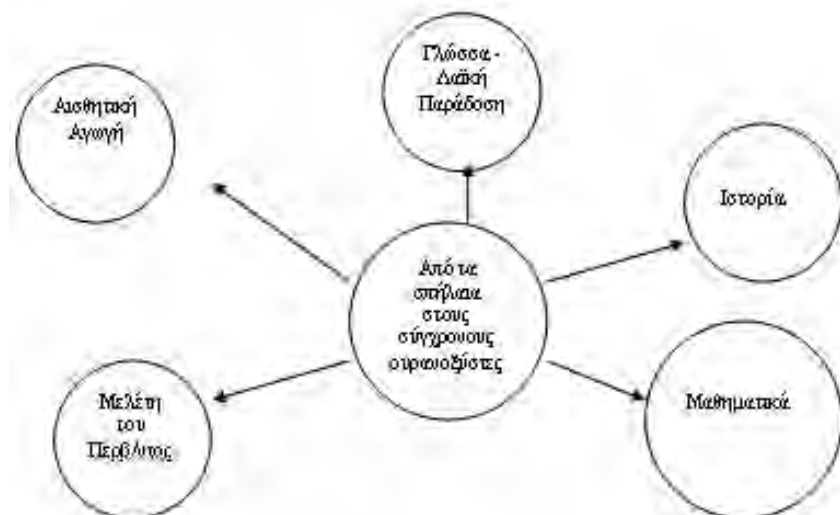
(Οι μαθητές της τάξης)

Έγινε δραματοποίηση (Θεατρική Αγωγή) από τους μαθητές με αυτοσχέδια κείμενα που ο κάθε μαθητής έπαιζε το ρόλο του. Έτσι με τις ανάλογες μεταμφιέσεις είχαμε:

- Άνθρωποι (2-3 μαθητές). Αναλογίζονται που θα μείνουν για να προφυλαχτούν από το κρύο και τ' άγρια θηρία.
- Σπήλαιο (μαθητής). Κάνει μια αναφορά ποιος είναι και προσφέρει καταφύγιο στους ανθρώπους, το ίδιο γίνεται και με τους άλλους μαθητές.
- Καλύβα (μαθήτρια) ...
- Σπίτι (μαθητής) ...
- Πολυκατοικία (μαθήτρια)
- Σκηνή (μαθήτρια)
- Τροχόσπιτο (μαθητής)
- Ουρανοξύστης (μαθητής)...

Μέσα από αυτό το παιχνίδι καταδεικνύεται και η ιστορική εξέλιξη της κατοικίας.
Στη Μουσική, μάθαμε τα τραγούδια «Γλυκό μου σπιτάκι», «Σπίτι μου» και «Το πατρικό μου σπίτι» (από το βιβλίο της Αγγελικής Καψάσκη-Λάμπρου – Τα πρώτα μου τραγούδια).

7. Υλοποίηση Προγράμματος

Η κάθε ομάδα, όπως ορίστηκε πραγματοποιεί τις εργασίες που τις έχουν ανατεθεί. Παρουσιάζει στις άλλες ομάδες το υλικό που συγκέντρωσε.

Οργάνωση και επεξεργασία των πληροφοριών και των στοιχείων. Συγκέντρωση φωτογραφικού υλικού. Συγγραφή σεναρίου στο οποίο αναφέρονται οι δραστηριότητες, οι ενέργειες των επισκέψεων και οι εμπειρίες που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος. Μετά την επεξεργασία και σειροθέτηση η εργασία λαμβάνει την τελική της μορφή. Δημιουργήσαμε το «σώμα» της εργασίας, αφού εκτυπώθηκε σε μορφή περιοδικού και μοιράστηκε στους μαθητές.

Περάτωση της εργασίας και παρουσίαση στο σχολείο και στο κοινό με έκθεση φωτογραφιών και αποκομμάτων εφημερίδων. Πέραν της προαναφερθείσας παρουσίασης το συγκεκριμένο θέμα θα παρουσιαστεί σε ημερίδα την οποία θα διοργανώσει το Σχολείο το μήνα Μάιο.

(Εργασία μέσα στην τάξη)

8. Αξιολόγηση

Ολοκληρώνοντας την υλοποίηση του θέματος «Από τα σπήλαια στους σύγχρονους ουρανοξύστες», εκτιμούμε ότι τα αποτελέσματα κρίνονται λίαν ικανοποιητικά, διότι:

- α) Επιτεύχθηκαν όλοι οι στόχοι, οι οποίοι προσέφεραν στους μαθητές το ζητούμενο: Τη βιωματική γνώση.
- β) Συνδέθηκε το Σχολείο με την κοινωνία και δημιουργήθηκε άριστο παιδαγωγικό κλίμα.
- γ) Αναπτύχθηκε η συναισθηματική νοημοσύνη των μαθητών καλλιεργώντας επί μέρους την αυτοεκτίμησή τους, την επιμονή, το ζήλο, την κοινωνική προσαρμοστικότητα.

9. Συμπεράσματα

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε, ότι το Πρόγραμμα της Ευέλικτης Ζώνης Διαθεματικών και Δημιουργικών Δραστηριοτήτων, ίσως καταδειχθεί μία σημαντική προσφορά, «μια όαση στη διψασμένη εκπαιδευτική κοινότητα για πρωτοβουλία και ευελιξία».

ΘΕΜΑ: «Η θάλασσα»
2^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΡΥΣΤΟΥ Ν. ΕΥΒΟΙΑΣ
Σχολικός Σύμβουλος: *Χάρης Πανικίδης*
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: *Καλούδη Ευδοξία, Νταλώσης Ιωάννης*
Τάξη Ε' & ΣΤ'

Πρόλογος

Στα πλαίσια της Ευέλικτης Ζώνης κατά το σχολικό έτος 2003 - 2004 υλοποιήθηκαν πέντε (5) σεμινάρια (εισηγήσεις και εργαστήρια) με τα εξής θέματα:

- «Αθλητισμός και Ολυμπιακοί Αγώνες» για τις Α' και Β' τάξεις
- «Ήθη, έθιμα, μουσική, χορός και παραδοσιακή ενδυμασία» για τις Γ' και Δ' τάξεις
- «Τα αρωματικά φυτά και τα βότανα της περιοχής του όρους Όχη» για τις Ε' και Στ' τάξεις
- «Αλκοόλ - Κάπνισμα - Ναρκωτικά» για όλες τις τάξεις
- «Πόλεμος και Ειρήνη» για όλες τις τάξεις

Τα θέματα που επιλέχθηκαν ήταν ποικίλα, με σκοπό να καλύψουν όσο το δυνατόν περισσότερους τομείς γνώσεων και ενδιαφερόντων των μαθητών, έτσι ώστε η Ευέλικτη Ζώνη να αποτελέσει μέσο προσέγγισης μιας διαφορετικής αντίληψης, από αυτή που υπήρχε μέχρι σήμερα για το σχολείο, όπου όλοι οι μαθητές θα έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν γνώσεις και πληροφορίες, που πηγάζουν από την καθημερινότητα, συμμετέχοντας, δημιουργώντας και ενεργοποιώντας τη σκέψη τους μέσα σε ένα περιβάλλον, όπου θα κυριαρχούν η χαρά, η αισιοδοξία και η δημιουργία. Έτσι, αποφεύγονται οι «κονσερβοποιημένες γνώσεις» και η μέθοδος του «παπαγαλισμού», που δεν έχουν κανένα ουσιαστικό αποτέλεσμα όσον αφορά στην εμπέδωση και στην κατοχή της γνώσης.

Κατά την πραγματοποίηση αυτών των σεμιναρίων, που έγιναν με τη βοήθεια συναδέλφων εκπαιδευτικών και είχαν την ευθύνη των εργαστηρίων, έγινε προσπάθεια να τονιστεί ότι η Ευέλικτη Ζώνη μπορεί και πρέπει να γίνει η αφορμή για να «ξυπνήσουν»

τάσεις και κλίσεις των μαθητών που ως τώρα βρίσκονταν σε «λήθαργο». Έτσι το σχολείο αποκτά σημαντικό ρόλο, ώστε κάθε μαθητής να γνωρίσει βαθύτερα τον εαυτό του και να διαμορφώσει την προσωπικότητά του και τελικά να ενταχθεί ομαλά στην κοινωνία. Άλλωστε, οι ισορροπημένοι και υγιείς άνθρωποι φτιάχνουν μια ισορροπημένη και υγιή κοινωνία και το σχολείο είναι υποχρεωμένο να οδηγεί τα παιδιά προς αυτή την κατεύθυνση.

Επισημαίνεται ότι, εκτός από τα παραπάνω θέματα που παρουσιάστηκαν, υπήρξαν και άλλες εργασίες συναδέλφων εκπαιδευτικών πολύ ενδιαφέρουσες. Με δυσκολία, επειδή ήταν όλες πολύ αξιόλογες, επιλέχθηκε το θέμα «Θάλασσα», για το οποίο εργάστηκαν οι δάσκαλοι κ.κ. Καλούδη Ευδοξία και Νταλώσης Ιωάννης. Είναι ένα θέμα, που δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να γνωρίσουν πολλά για τη ζωή που κρύβει η θάλασσα στα σπλάχνα της και τις επικίνδυνες ισορροπίες που δημιουργούνται από την εκμετάλλευση του πλούτου της από τους επαγγελματίες και τους ερασιτέχνες ψαράδες, ευαισθητοποιεί τους μαθητές ως προς την προστασία της και γενικά, πληροί όλες τις ποιοτικές προϋποθέσεις που απαιτούνται.

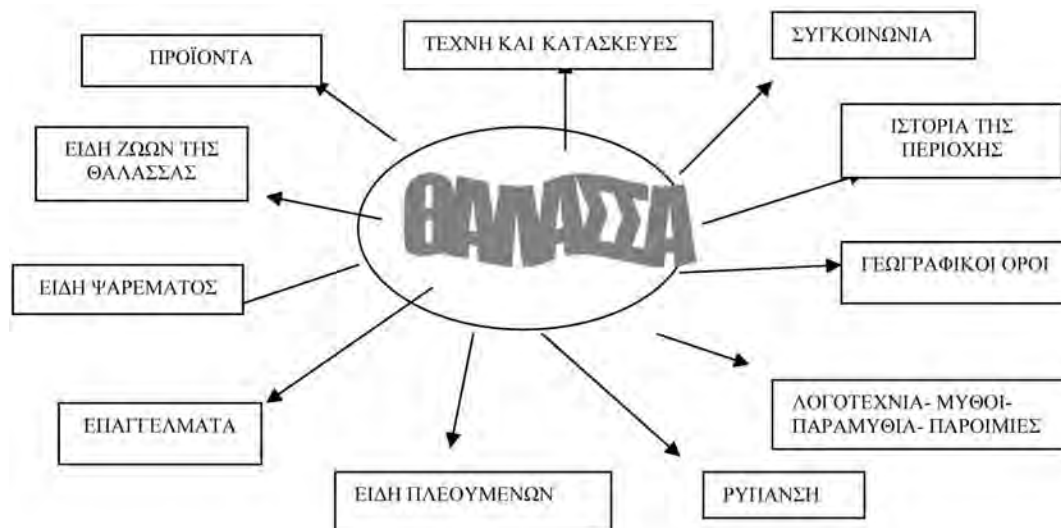
Χάρης Πανικίδης
Σχολικός Σύμβουλος
5ης Περιφέρειας Ν. Εύβοιας

1. Επιλογή του θέματος

Η θάλασσα περιβάλλει την κωμόπολη της Καρύστου. Κάθε σχολικός περίπατος των παιδιών γίνεται δίπλα στη θάλασσα. Το ενδιαφέρον που δείχνουν για ότι έχει σχέση μ' αυτήν οδήγησε στο να ασχοληθούμε φέτος μ' αυτό το πρόγραμμα. Σημαντικό πλεονέκτημα είναι ότι υπάρχει δυνατότητα για εύκολη βιωματική προσέγγιση.

2. Χωρισμός σε υποθέματα

Με τη μέθοδο του brainstorming (καταιγισμός ιδεών) καταλήξαμε στα εξής υποθέματα:

Συμφωνήσαμε φέτος να περιοριστούμε στα εξής υποθέματα:

- α. Τα σχετιζόμενα με τη θάλασσα επαγγέλματα.
- β. Τα είδη της αλιείας.

γ. Τα είδη των ζώων της θάλασσας.

3. Χωρισμός ομάδων και καταμερισμός εργασιών

Οι δύο τάξεις Ε' και ΣΤ' χωρίστηκαν κατά τμήματα σε ομάδες των 6-8 παιδιών, μικτές ως προς το φύλο και τη δυναμικότητα. Λάβαμε υπόψη τις επιθυμίες των παιδιών και τις κλίσεις.

Έγινε καθορισμός αρμοδιοτήτων και κάθε ομάδα αποφασίστηκε να διατηρήσει ημερολόγιο.

Κάθε ομάδα καθόρισε το χώρο μέσα στην αίθουσα όπου θα τοποθετεί ότι συλλέγει. Επίσης η κάθε ομάδα απέκτησε ένα όνομα (καρχαρίες, ξιφίες, χταπόδια, γλάροι, θαλασσοταραχή, δελφίνια κ.ά.)

4. Μεθοδολογία και διεξαγωγή έρευνας

Αποφασίσαμε να κάνουμε πολλές επισκέψεις έξω από το χώρο του σχολείου.

- α. στο λιμάνι.
- β. στο καρνάγιο.
- γ. στους ψαράδες και στο χώρο εργασίας τους.
- δ. στα ιχθυοπωλεία.
- ε. στη δυτική παραλία της περιοχής.

Κάθε φορά θα έχουμε και ένα φύλλο εργασίας για συμπλήρωση. Παράλληλα θα γίνει φωτογράφιση και βιντεοσκόπηση.

στ. Επισκέψεις στη βιβλιοθήκη όπου θα αναζητηθούν και θα καταγραφούν πληροφορίες.

Μετά από κάθε έρευνα (στη μελέτη του πεδίου) με την επιστροφή στο σχολείο γίνεται συγκέντρωση και ταξινόμηση των υλικών που συνέλεξαν.

Σημαντική συμβολή στο πρόγραμμα έχουν και οι συνεντεύξεις από τους ψαράδες και τους ιχθυέμπορους.

Μέσα στην τάξη τα παιδιά με τη συμβολή των παιχνιδιών ρόλων θα παρουσιάσουν τι είδαν.

5. Συγκέντρωση – καταγραφή – επεξεργασία αποτελεσμάτων

- Η κάθε ομάδα επεξεργάζεται το υλικό που συγκέντρωσε , αποδελτιώνει τις πληροφορίες, τις συνεντεύξεις και τα ερωτηματολόγια.
- Εκφράζει απόψεις
- Γράφει κείμενα
- Συνθέτει ζωγραφιές και κολάζ
- Ομαδική ζωγραφική
- Κατασκευές
- Θεατρικό παιχνίδι

6. Αλληλοενημέρωση ομάδων

Κάθε ομάδα παρουσιάζει στην τάξη τα αποτελέσματα της έρευνας

- Διάλεξη
- Πεζά κείμενα
- Τραγούδια
- Πόστερς -Κολάζ
- Ομαδική ζωγραφική
- Κατασκευές
- Θεατρικό παιχνίδι

7. Σύνθεση της εργασίας

Όλες οι ομάδες συρράφουν τα κείμενα τους που συνοδεύονται από:

- Φωτογραφίες –ζωγραφιές
- Χειροτεχνίες - Κολάζ
- Θεατρικά κείμενα- ποιήματα- τραγούδια
- Παιχνίδια

8. Παρουσίαση – δράση

Τα παιδιά θα αποφασίσουν στο τέλος της χρονιάς πώς θα παρουσιάσουν το πρόγραμμά τους δηλαδή το πού, το πώς και το γιατί.

9. Αξιολόγηση

Θα γίνει θετική και αρνητική αξιολόγηση του όλου προγράμματος προς κάθε κατεύθυνση.